

ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΟΙ "ΑΣΣΟΙ", ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Τα ήρωικά θύματα του καθήκοντος. Οι άγνωστοι και τραγικοί ήρωες της επιστήμης. Η αυτοθυσία του δόκτορος Ραμπυέλ. Η τραγωδία της Μαρκέλλας Σερβαί. Η αφάνταστη περιπέτεια του νεαρού γιατρού Λουί Μπαζύ. Η φονική άκτινες Χ. Οι "άσσοι" της ραδιογραφίας. Ο Γολγοθάς του Σάρλ Βαγιάν. Ηώς έχασε και τα δύο χέρια του. Η 22 εγχειρήσεις του Σαρ Βενφρουά, κλπ. κλπ.

ΠΩΣ η θρησκεία, έτσι κι η επιστήμη έχει τους μάρτυρές της. Μά μήπως κι η επιστήμη δεν είναι ένα είδος θρησκείας; Δεν ζητάει από τους οπαδούς της μία τυφλή άφοβισιά και μία θυσία του εαυτού τους; "Ένας Παστέρ, ένας Κιουρί δεν έπιστευαν στην επιστήμη τους, όπως ένας κληρικός πιστεύει στη θρησκεία του; "

"Και όμως κινείται!" Έλεγε ο Γαλιλαίος τη στιγμή που έτοιμαζόντουσαν να τον κάψουν και τον ανάγκαζαν ν' άπαρηθή την.. «τρελή» θεωρία του για την περιστροφική κίνηση της γής.

Κι' όμως τά μικρόβια υπάρχουν!... Έλεγε κι' ο Παστέρ, την εποχή που όλη η παλιά ιατρική κρατούσε απέναντί του μία έχθρική στάσι και θεωρούσε τη μικροβιολογία ως ένα όνειρο. 'Η πίστις λοιπόν πρέπει να είναι ακλόνητη μέσα στην ψυχή του σοφού, ακλόνητη κι' ένθουσιώδης, όπως η πίστις ενός μάρτυρος, για να μπορεί να φτάση με ήρωισμό ως την υπέρτατη θυσία.

Κι' ωστόσο, εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις, όλοι αυτοί οι μάρτυρες της επιστήμης, όλα τά θύματα του καθήκοντος, όλοι αυτοί που θυσίασαν τη ζωή τους για τη ζωή των άλλων, είναι άγνωστοι από τον κόσμο. "Άγνωστοί! Τι μεγάλη δίκια! Μά υπάρχουν άραγε πιο συγκινητικές, πιο τραγικές Ιστορίες από την υπέροχη ζωή αυτών των θυμάτων του καθήκοντος; "

"Ένα από τά άπειρα αυτά θύματα είναι κι' ο Γάλλος δόκτωρ Ραμπυέλ.

Ο επιστήμων αυτός ήταν ένας μικρός Παρισινός γιατρός, Ένας γιατρός των φτωχών. "Αν και δεν είχε περιουσία, όταν τον καλούσαν στο σπίτι ενός άπορου, έτρεχε γρήγορα εκεί και όποιοςδήποτε ώρα της ημέρας ή της νύχτας, για να προσφέρει τις υπηρεσίες του κι' όταν ήθελαν να τον πληρώσουν, έλεγε πάντα χαμογελώντας: "

"Όχι, ευχαριστώ. Δεν θέλω τίποτε..

Μία μέρα, τον κάλεσαν να περιποιηθί ένα άρρωστο παιδί. 'Η άρρώστεια εκείνη ήταν τρομερή, μολυσματική, επικίνδυνη. Τό παιδί εφευχόσες, πνιγόταν. Ο δόκτωρ Ραμπυέλ τότε, δίχως να συλλογισθί τίποσ' άλλο, κόλλησε τά χείλη του στο στόμα του μικρού, του φύσηξε ζωή μέσα στα στήθη και τό έσωσε.

Μά την άλλη μέρα ο δόκτωρ Ραμπυέλ άρρώστισε, γιατί είχε κολλήσει την άρρώστεια του παιδιού και πέθανε, μάρτυρας της επιστήμης και θύμα του καθήκοντος, σε ηλικία τριάντα χρόνων.

Μία φοιτήτρια πάλι της 'Ιατρικής, η Μαρκέλλα Σερβαί, που περιποιόταν τους άρρώστους σ' ένα νοσοκομείο μολυσματικών νόσων, κόλλησε κι' αυτή μία τρομερή άρρώστεια παραμορφώθηκε δολοκλήρη (κι' όμως ήταν μία ώρασιότατη νέα) και πέθανε ύστερ' από ένα άκεκδήγητο μαρτύριο!..

"Εσνάτως ακόμη στο Παρισινό Νοσοκομείο Νεκέρ, ο δόκτωρ Λουί Μπαζύ, γιούς του πριφίμου χειρούργου και 'Ακαδημαϊκού Μπαζύ, βοηθόσε μία μέρα τον καθηγητή του, τον δόκτορα Μπερζέ σε μία επικίνδυνη έγχειρσι. "Όταν λοιπόν ο δόκτωρ Μπερζέ έσχισε με τό νυστέρι μία πιάδη έξογκωσι, μία σταγόνα πύου τινάχτηκε στο άριστορό μάτι του Λουί Μπαζύ. "Ο νεαρός γιατρός κατάλαβε από την πρώτη στι-

γμή τον κίνδυνο που διέτρεχε. "Έπρεπε ν' άπολυμάνη άμέσως το μάτι του. Μά η σοφάρη εκείνη εγχειρήσι δεν μπορούσε να διακοπη, γιατί από αυτήν εξηράτο η ζωή του άρρωστου. 'Ο Λουί Μπαζύ δεν είπε τίποτε κι' έακαλόουθησε να ροηβαθί τον καθηγητή του. "Όταν όμως μπόρεσε να περιποιηθί το μάτι του, ήταν πεια άργά.

"Υστερ' από έξη μηνών σκληρούς πόνους, τό έχασε για πάντα. Λίγο έλειψε μάλιστα να πέσων κιάλας απ' αυτήν την αιτία.

Μά υπάρχουν κι' άλλες περίεργες περιπτώσεις. Μερικές Ιατρικές έπεμώσεις, ή όποιες σήμερα δεν παρουσιάζουν κανένα κίνδυνο, ήταν τραυματία του Γαλλοερισμικού πολέμου. "Ένας φοιτητής της 'Ιατρικής τότε, ο Λέ Ι κοφ, προσέφερε τό αίμα του για να σώση τον τραυματία. Καί πράγματι ο ουεύτερος εσώθηκε. Μά ο Λε Γκόφ δεν άνθεζε στην εσανίλησι και πέθανε ύστερ' από δύο μέρες, τραγικό θύμα της αυτοθυσίας του. Ιά άνάμνησι δε αυτός της θυσίας του, έθωσαν τ' όνομά του σ' ένα ήρώμα του Παρισιού.

"Έκνε το χρόνο ωστόσο στο Νοσοκομείο του «Βάλ ντά Γκρας» οι γιατροί πήραν την άπόφασι να κάνουν μετάγγισι αίματος σ' έναν τραυματία του Γαλλοερισμικού πολέμου. "Ένας φοιτητής της 'Ιατρικής τότε, ο Λέ Ι κοφ, προσέφερε τό αίμα του για να σώση τον τραυματία. Καί πράγματι ο ουεύτερος εσώθηκε. Μά ο Λε Γκόφ δεν άνθεζε στην εσανίλησι και πέθανε ύστερ' από δύο μέρες, τραγικό θύμα της αυτοθυσίας του. Ιά άνάμνησι δε αυτός της θυσίας του, έθωσαν τ' όνομά του σ' ένα ήρώμα του Παρισιού.

"Όσο δε προοδεύει η επιστήμη, τόσο πολλαπλασιάζονται οι κίνδυνοι για κείνους που άφοσιώνονται σ' αυτήν. 'Απόδειξις τούτου είναι η περίφημη άκτινες Χ, που σκατώνουν και γιατρέυουν.

Οι επιστήμονες που ήσυχολομπο μ' αυτές στην αρχή δεν ήξεραν τους κινδύνους που διέτρεχαν. 'Επιαναν τά διάφορα όργανα με γυμνά χέρια κι' έπομένως προσεβάλλοντο άμέσως από αυτές τις φονικές άκτινες.

"Η άκτινες Χ σκατώνουν τον γιατρό! Τόν σκοτώνουν άργά-άργά, ύπουλα, άδυσάπητα. "Αν δεν προστατεύεται από μολυβένια προφυλακτικά, ή άκτινες προσβάλλουν τά χέρια του και τά καινε. Κι' από τότε αρχίζει ένα μαρτύριο, που δεν τελειώνει, παρά μονάχα με τον θάνατο.

Ο Σάρλ Βαγιάν, ο όποιος αυτές τις μέρες έλαβε τά δίασημα του ταζιάρχου της Λεγώνος της Τιμής, εινε Ένας απ' αυτούς τους τραγικούς μάρτυρες των άκτινων Χ.

"Όταν, τό 1895 ο Ραίντγκεν ανέκαλυψε αυτές τις άκτινες, ο Βαγιάν υπεδέχθη μ' ένθουσιασμό αυτή την ανακάλυψη και εγκατέστησε ένα πρόχειρο εργαστήριο στα γραφεία μιάς Ιατρικής έφημερίδος. Τ' άποτελέσματα των έρευνών του ύστερ' από λίγο καιρό, άναστάτωσαν τον έπιστημονικό κόσμο. Καί τον Μάιο του 1897, ο Βαγιάν διαωρήθη ευευθυντής του ραδιολογικού εργαστηρίου Μπουντελόκ.

Μά ή φονικές άκτινες τό εΐχαν κιάλας προσβάλλει.

Τό 1919, ο μαρτυρικός έπιστήχειρσι: "Έκοψε τό δεξιό δείκτη του. "Από τότε όμως, αυτές ή χειρουργικές έπεμώσεις πολλαπλασιάσθηκαν.

Τό 1910 ο Βαγιάν έχασε τον άριστορό δείκτη του. Τό 1915, του έκοψαν δολοκλήρο τό άριστορό χέρι. Οι συνάδελφοί του τότε άρχισαν να τον πιέζουν να εγκαταλείψη τις έπιστημονικές εργασίες του. Μά ήταν εκείνη την εποχή ο πόλεμος, κι' ο Βαγιάν, σάν στρατιώτης, δεν εγκατέλειψε τη θέση του.

Τό 1919, ο μαρτυρικός έπιστήμων έκανε έξη διαδοχικές έγχειρήσεις στο δεξιό του χέρι. Τό 1920 έπρεπε να κόψη δολοκλήρο τον άριστορό άμο του. Καί τό 1922, ήρθε ή σειρά τό δεξιού..

Κι' ωστόσο, ούτε ύστερ' από αυτά τά μαρτύρια, ο Βαγιάν έγ-

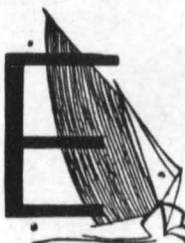

Ο άπόροχος έπιστήμων Σάρλ Βαγιάν, μετά την παρασημοφορία του, ανυποδέξιμος από τον στρατηγό Μεριώ

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Το κέλεπο των μαθητών της Σχολής Ευελπίδων για να πάρουν άδεια. Γρίπηβέλται!.. Το Ύψουργειο άπορεί και ο γιατρός της Σχολής εξίσταται. Όπου το σκυλλά του γιατρού άποκαλύπτει την συναμοσία. Ο Καρχακιέζης ώς... θέατρον. Η πρτάος του κ. Αρ. Καμπάνη και η άπάντησι του άειμνήστου Κενδυλάκη. Η έπανάστασι του Όρλωφ. Το έξυπνε κέλεπο των Υδραίων, κτλ. κτλ.

γιατρό της Σχολής, μακαρίτη Βενγάδο, άν είνε ή δέν είνε άρρωστοι. Ο Βενγάδος όμως δέν ήξερε τί να άπαντησθ.

—Είνε, λοιπόν, ή δέν είνε άρρωστοι ; τον ρώτησε πιό έντονα ο διακοητής.

—Κόριε διοικητά, άπάντησε ο Βενγάδος, ή έπιστήμη λέγει ότι είνε, αλλά ο σκέλλος μου λέγει όχα !..

Καί έπειδή ο διοικητής ήμινε Φελακτος με την άπάντησι αυτή, ο Βενγάδος του έξήτην, σε ότι σέ μια αφηνιαστική έπίσκεψη τον σ' άδους τους θαλάμους, τό σκυλλά του, που τον άκολουθούσε, ένώ αυτός έξήταζε, ετά έπί της κλίνης, αυτό έξήταζε ετά ένώ την κλίνησ του κάθε άσθενούς και έθωνε από έκαί κρατώντας κα' από έναν...ντομάκι στο στόμα ! Άντί του γάλακτος, δηλαδή, που είχε διατάξει αυτός για τους άσθενείς, δόλωλησ πιάτα με ντομάκάδες του συστίτου ελξαν κενυφή κάτω από τά κρεβάτια, μόλις άκουσο πός εφθάνει ο γιατρός !

Κ' όμως, παρά τη διάγνωσι αυτή του, σκύλλου του γιατρού, έδόθη έπισοσήμερος άδεια από τό ύπουργείο στους άρρωστούς, οι όποιοι χάριν της άδειας αυτής έχαν κάνει όλη τη φασαρία της άρρώστιας τους.

Πρό έτών, ο διεθυντής του Γαλλικού θεάτρον Άντοάν, ταξίδεψε στις Άθήνας και θέλησε να έπισκεφθί τά θέατρα της πρωτεύουσής. Όλα όμως τά βήθησ ψήτικα, όλα τά όρησε Ι μιττισιόν ! Τό μόνο θέατρον, που του έκανε έντύπωσι, ήταν ό...Καρχακιέζης ! Η κρίσις αυτή του Άντοάν έκανε τους Έλληνας χρονογράφους να προσέξουν κα' αυτό τον Καρχακιέζη και να γράφουν έπιτα έντυπώσις γι' αυτόν. Άπ' αυτό έλαβε άφορμή και ο Άριστος Καμ-

κατέλειπε τις μελέτες του. Χωρίς χέρια, έξακολουθεί και σήμερα με τους βοηθούς του να άσχολήται με διάφορα πειράματα.

Ένα άλλο θύμα των άκτίων Χ είνε κι' ο Σάρλ Ένφρουά. Ο γιατρός αυτός, ένας από τους καλύτερους ραδιολόγους του κόσμου, τό 1908, ύστερ από δέκα χρόνων έπιστημονική έργασία, ένωισε τό πρώτα συμπτώματα των φονικών άκτίων. Κι' όπόσο έμινε σκόμια 22 χρόνια στη θέσι του και ύπέφερε δίχως κανένα παρόπινο 22 έγχειρήσεις, άρνούμενος να έγκαταλείψη την ύπηρεσία του. Ύπέφερε τρομερά από τό κάψιμο του ραδίου και κάθε τόσο έλεγε στους δικούς του :

—Μου φαίνεται ότι λιώνουν τά κόκκαλά μου... Κι' έπρόσθεσε :

—Είμαι χαμένος Τό ξέρω!.. Μα τί πειράζει! Έμπρός! Πρώτα ή δουλειά!..

Τέλος, του έκοφαν κι' αυτού του και τά δυό χέρια, Κι' όταν παιά ο Σάρλ Ένφρουά ένωισε πως θα πέθαινε, ζήτησε να τον μεταφέρουν στο έργαστήριό του, για να έμνησχη εκεί μέσα άνάμεσα στα Ιατρικά όργανα.

Άστοι οι άνθρωποι, λοιπόν είνε οι πιό άγνοιοι, οι πιό άληθινοιοι κι' οι πιό ευγενείς ήρωες της έποχής μας. Θυσιάζουν τη ζωή τους, όχι για να κερδίσουν κέρματα ή να καταστήσουν ένα ρεπόρ, αλλά για την πρόοδο της έπιστήμης κα' της ανθρωπότητας.

ΖΑΝ ΛΕΚΟΚ

άνης να γράφη ένα σχετικό χρονογράφημα στην 'Ακρόπολις. Με τό χρονογράφημά του αυτό συνιστούσ, αφού ο Καρχακιέζης στην Έλλάδα άνε ένα είδος θεάτρον τόσοσ έπιτυχάνοντος, ότι καλον θα ήταν να γραφούν μερικά έργα πρωτότητα, έπίτηδες για τον Καρχακιέζη, ή τό Έλληνας άνεγνωρισμένους συγγραφείς.

«Και μαλιστα, έπρόσθετι, ο Καρχακιέζοπαϊκτης της Δεκαμενής μου έπενε ότι ευχαριστώσ δίνει κάτι τι, αν πρόκειται να γίνη ένα τέτοιο πράγμα».

Ο Κορυλάσης, πώς τό διάβασε αυτό, έπτε τά έξης : —Ευχαριστώσ να γράφω ένα τίτλο έργο, όρκι ν' άνεθί και να τό παραστήσι στον Καρχακιέζη ο ίδιος ο Καυκάνης !.. Και ή ύπόθεσις ήμινε ως έπί !..

Όταν, στα 1870, ή Ρωσία σήκωσε τους Έλληνας σέ Έπανάστασι, κα' έπιτα τους έγκατέλειπε και τους άφησε να τους σφάζουν οι Τούρκοι, ο Ρωσικός στόλος, υπό τον Όρλωφ, έξηκολούθησε να γρηζη στο Αιγαίο.

Τότε καταστράφησαν και ή Σπείτος από τους Τουρκαλιανούς, που δέν άφτανε λιθάρι σέ λιθάρι στο γησι.

Τόν ίδιο καιρό, οι Υδραίοι έταξαν και τον Ρώσων και των Τούρκων με φάσσα, που και τό γρησι τους έσωσε από την καταστροφή και χρήματα τους έκανε να κερδίσουν άφθονα.

Οι Υδραίοι είχαν προβλέπει ότι τίποτο δέν έπρεπε να κινιένη ή Έλλάς από τη Ρωσία. Και ότι μια μέρα οι Έλληνες θα έγκατελείοντο στο έλεος των Τούρκων. Γ' αυτό, όχι μόνον έν έλειθθησαν από τους Ρώσους να λάβουν μέρος στην έπανάστασι, αλλά άπ'αντίας σκέφθησαν έγκαίρως να την έμεταλλάξουν.

Άποφάσαν λοιπόν να έξυπηρετήσουν και τον Ρωσικό και τον...Τουρκακό στόλο, ως τραφοδότι και προμηθευται πολεμικού ύλικου.

Εφρόντισαν λοιπόν να έφοδιασθούν με διπλά χαρτιά. Πήραν πιστοποιητικά και από τους Τούρκους και από τους Ρώσους.

Κ' έτσι κινιένη τη δουλειά τους με χαρά.

Όταν συναντούσαν τα καράβια του Όρλωφ, έδειχναν τά Ρωσικά πιστοποιητικά, δια των όποιων είχαν τό δικαίωμα να έλευθερωκοινούν στο Αιγαίο.

Όταν τους έβαινε πάλι ο στόλος του Καυκάνη - Πασά, κριθανε τά Ρωσικά χαρτιά και δείχναν τά Τουρκακά κατάρτα, δια των όποιων είχαν τό Ικαίωμα ως πιστοί και άπροσωμένα ύπηρεσία, να πηγαίνουν έλεύθερα, όπου θέλουν, και στην Πόλι άκόμα... *

Γνωστότατος πολιτευόμενος της Μακεδονίας, φιλοξένησε πρό δύο έτών, στο έδα μέγαρό του, έναν συμπατριώτη του. Πέρασε όμως με δόλοληξη έβδομάτια, κα' ο φιλοξενούμενος — άν και είχε τελειώσει όλες τις ύποθέσεις του — δέν έννοούσε να τό κωνήση από τό μέγαρο του πολιτευού, κατανηθασμένους φαίνεται από τις περιουήσεις και από την πολιτέλινα.

—Μά δέν έπιθυμώσατε, λοιπόν, κόριε Β... να δήτε τη γυναίκα σας και τά παιδιά σας ; τον έπτε μια μέρα ή οικοδόστικα, με τρόπο, χάνοντας πεά την ύπομονή της.

—Άκορο έχωτε, της άποκρίθηκε μελαγχολικά ο άνεκδιήγητος φιλοξενούμενος. Θα τους γράφω να 'ρθούν κα' εκείνοι έδώ, για να δούν κίλιστα και την Άθήνα !..

Κόκκαλο ή οικοδόστικα.

Στό σαλόνι ενός πλουσιού άνωγενούς της Κοσταντινουπόλεως έγινε μια βραδιά τό έξης φιλολογικό παιχνίδι : Ο οικοδόσότης άπήθενε με άπροσδόκητη ερώτησι στους καλισμένους του κα' εκείνο άπαντούσαν γαυρώσ.

Στην ερώτησί του λοιπόν ετί ίνε διπλωμάτης, βραδευήθηκε ή έξής πρωτόπειτη πραγματικός άπάντησις :

«Διπλωμάτης είνε ο άνθρωπος εκείνος, ο όποιος ξέρει να σου πη ότι λες ψέμματα, χωρίς όμως και να σε άποκαλέση ψέστη» !..